

KULTURMINNEPLAN for Frosta kommune

DEL 2

Kulturmiljøet Logtun og Frostating

Oversikt over registrerte kulturminner :

ARKIV	NAVN PÅ KULTURMINNET	Gårds/Bruksnummer	SIDETALL
	Frostatinget		Logtun
	Logtun kirke		Logtun
	Den gamle kirkegården rundt Logtun kirke		Logtun
6.1.1	Frosta Bygdemuseum		Logtun
6.1.2	Bur Logtun ytre og Elverhaug		Logtun
6.1.3	Mo prestegård	89/1 Mo prestegård	Logtun
6.1.4	Rodestein i Logstein	93/1 Logstein	Logtun
6.1.5	Eika i Logstein	93/1 Logstein	Logtun

Her kan du lese med om Logtun og Frostating :

FORFATTER	TITTEL	KILDE
-	Frostatinget	-
-	Logtun kirke	-
Andersen, Kjell	Frosta Bygdemuseum	Årbok 1992
Hagerup, Jens	Fortidsminnelaget 175 år i 2019	Frosta før og no 2019

Juberg, Bjørn Olav	Frosta og Frostatinget – foredrag i Logtun	Frosta før og no 2013
Juberg, Bjørn Olav	Kirkegården ved Logtun kirke	Frosta før og no 2018
Juberg, Bjørn Olav	Logtun kyrkje Olsokdagen 1950	Frosta før og no 2020
Nilssen, Amund	Logtun kirke fra liv – ruin – nytt liv	Frosta før og no 2019
Nilssen, Amund	Utsikten frå Logsteinhaugen	Årbok 1992
NTNU	Frostatinget i et historisk lys	Gunneria 2017
Sterten, Johan	Kongebesøk og litt annet fra skjønnlitteraturen	Årbok 1992
Vitenskapsmuseet	Alterkalken i Logtu	Nettutstilling
Østbø, Torgunn	Frostating Utvalgte Kulturlandskap	Frosta før og no 2018
Østbø, Torgunn	Miserabiles personae – de svake i samfunnet	Frosta før og no 2019
Østbø, Torgunn	Orgelet i Logtun kyrkje	Frosta før og no 2018
Østbø, Torgunn	Samarbeid om de historiske lagtingene fra middelalderen	Frosta før og no 2015

FROSTATINGET

Frostatingshaugen

Plassen der en mener i sin tid Frostatinget ble holdt, markeres i dag med 13 steiner – en stor i midten og 12 mindre i ring rundt. Den store bautasteinen i midten ble reist av bygdefolk i 1914 med inskripsjonen - Til minne om gamle Frostatinget på den ene siden, og kanskje de mest kjente orda fra Frostatingsloven på den andre sidaen : At lögum skal land vårt byggja, en eigi at ulogum øyda.

De 12 steinene rundt symboliserer de 12 fylkene som møtte på det gamle Frostatinget. Kjettingen mellom steinene symboliserer samarbeid og samhold.

De 12 steinene ble avduket i 1930 med daværende kong Haakon og kronprins Olav tilstede.

På hver av steinene står det hvilket fylke steinen symboliserer, og med gotiske tall fortelles hvor mange utsendinger fylket fikk møte med på Frostatinget.

Historikk

Trøndelag – området der trøndernes lov skulle gjelde – er et navn fra ei ukjent tid.

Men allerede rundt år 600 e.Kr. rekner en med at bosettingene rundt fjorden hadde organisert seg i fylker med felles lov.

Trøndelag var delt i åtte fylker, fire uttrønderske fylker : Strindafylke, Stjordølafylke, Gauldølafylke og Orkdølafylke, og fire inntrønderske fylker: Skøynefylke, Verdølafylke, Øynafylke og Sparbyggjafylke.

Frostatinget ble etter hvert det overordna fellestinget eller "allherjartinget" for alle disse åtte fylkene som til sammen utgjorde Thrændalog, Trøndelag, trøndernes lovområde.

Seinere ble Frostatinget utvidet til å omfatte også Raumsdølafylke, Nordmørafylke, Oppdølafylke og Naumdølafylke. Til sammen 12 fylker.

Noe samtidig ble Frostatinget et representasjonsting, eller "nefnarting." Til sammen møttes 485 "nefnarmenn", eller utsendinger til tinget. Tinget ble holdt i siste del av juni hvert år, fra 1200-tallet møttes tingmennene i midten av juni, ved Bottolvsmesse 16. juni.

Selve tinghaugen var lagrettens plass. Lagretten besto av fra 12 til 36 av de klokeste og mest betrodde av utsendingene til tinget.

I praksis var det nok også lagretten som førte og avgjorde forhandlingene. Resten av "nefarmennene" spilte nok sannsynligvis en ganske passiv rolle på tinget.

Rundt selve området var det strukket såkalte veband, og innenfor dem kunne bare lagretten og tingmennene gå. Kom andre på innsida av dette vebandet, ble de umiddelbart "varg i veum". Utstøtt som fredløs.

Frostatingsloven var en tradisjonslov, båret i generasjoner av menn som kunne ordlyden utenat.

Da loven ble nedskrevet på slutten av 1000-tallet, var det gjerne en prest som hadde ansvar for lovbooka så lenge tinget varte.

Tinget startet kl. 06.00 på fastende hjerte, og holdt på til kl. 15.00.

På Frostatinget laget de lover, og tinget dømte også selv etter de samme lovene.

Mange saker dreide seg om tjuveri, drap, mishandling av mennesker og dyr, og ikke minst grensetvister.

Den ytre delen av Frosta fyltes av tingmenn, handelsmenn og andre tilreisende og skapte et yrende liv hver sommer i 1000 år – helt til Frostatinget rundt 1600 flyttet til Trondheim, der Frostating lagmannsrett fortsatt holder til.

Frostatinget som omfattet Møre og Romsdal og Trøndelagsfylkene var i middelalderen sammen med Gulating, Eidsivating og Borgarting et av de fire store lagtinga i Norge.

At lögum skal land vårt byggja, en eigi at ulögum øyda

Med lov skal landet vårt byggjast, og ikkje med ulov øydast er nok de mest kjente orda hentet fra Frostatingsloven.

Første delen finner en igjen i gamle utenlandske lover, blant anna Romerretten fra 100-tallet e.Kr.

Det andre leddet er ikke kjent fra andre lover før det kom med i Frostatingsloven.

Tekst på info/oppslagstavle ved Tinghaugen, skrevet av Bjørn Olav Juberg

FROSTATINGET

På Frosta i Trøndelag ligger det eldste lagstedet i Norge, Frostatinget. Her holdt trønderne sine årlige ting gjennom hele vikingetida og middelalderen.

Harald Hårfagre regnet Trøndelag som den viktigste delen av Norge, og etter at han i 872 hadde samlet landet, slo han seg ned i Trondheimen som landsdelen hette da og kalte den for sitt hjem.

"Historia Norvegia" forteller at trønderne kom fra Sverige, trolig rundt år 600. Trøndelag var på denne tida den største og best ordnede og organiserte "staten" i landet og fungerte allerede nå som en velordnet sambandsstat. Trøndelag var delt inn i 8 fylker, 4 Inn-trønderske fylker og 4 Ut-trønderske. Hvert fylke hadde sin høvding, sitt fylkeshov og sitt ting. De styrte i stor grad sine egne saker selv. Større saker ble avgjort på Frostatinget.

Den eldsteutgaven av Frostatingsloven forteller at i tillegg til de opprinnelige 8 fylkene, hørte også 4 nye fylker til Trøndelag eller Frostatingslagen etter en rettsreform med ny organisering av lagtingene.

Trønderne bodde godt og fornøyde hjemme i Trøndelag og deltok ikke i vikingeferder i særlig grad. De dro heller ikke ut til Vesterhavsoyene som folk fra Vestlandet og Sørlandet.

Fjellene og fjordene stengte og holdt folk sammen, og Trondheimen ble en verden for seg selv, men en måtte ikke tro at det var et demokratisk samfunn etter nåtidas målestokk, med velstand jevnt fordelt og med samme rett for alle. Klasseforskjellene var trolig større enn noe annet sted i Norge.

Historien forteller: "Håkon den Gode satte Gulatingslagen med Torleif Spakes råd, og han satte Frostatingslagen med Sigurd Jarls og de viseste trøndernes råd".

Kildene forteller at Frostatinget ble satt av Håkon den Gode rundt år 940. Nyere funn tyder imidlertid på at det skal ha vært satt ting på Frosta fra rundt år 600.

Frostatinget, Trondheims lagting, var et representantting som valgte og oppnevnte utsendinger og skilte seg slik helt ut fra alltinga i sin sammensetning.

Til lagtinget sendte fylkene sine egne nemndemenn. Årsmannen i hvert fylke skulle plukke ut så mange menn som loven fastsatte. Men bare bønder som hadde så stor gård at de trengte arbeidshjelp, kunne bli valgt. Dessuten skulle nemndemennene være de klokeste i fylket. Når så årsmannen kom til lagtinget den første gangen, måtte han sverge på at han hadde valgt de menn, som han etter sin samvittighet, fant var de forstandigste, og at han ikke hadde tatt noen andre hensyn.

Hvor mange menn hvert fylke hadde rett til å sende til tinget, kan ikke fastslås helt sikkert. Mest trolig var det 400 bønder til sammen fra de opprinnelige 8 fylkene, og 85 mann fra de nyeste fylkene. I tillegg til disse 485 var alle lendmenn, sysselmenn og ombudsmenn for kongen, nødt til å møte på lagtinget. Det ble en forholdsvis stor forsamling!

Frostatingets lagrette, 400 bønder, ble valgt eller oppnevnt av årmennene på selve tinget, og de kunne bare velges mellom utsendingene fra de 8 opprinnelige fylkene. Dette var tingets høyesterett.

Den første gangen lagrettemannen ble valgt, måtte han gjøre ed : *"Jeg lover at jeg foran Guds ansikt i hver manns sak skal stemme på det som er rett og sant for Gud etter loven og min samvittighet, så vel som mot uvenn som mot venn. Slik skal jeg alltid gjøre når jeg er lagrettemann"*.

Når en mann først ble valgt inn i lagretten og hadde sagt eden, så var han lagrettemann på livstid.

En dag på Frostatinget starta tidlig om morgenen og i Frostatingsloven beskrives det slik :

Kl. 06.00   Storklokka i Logtun kirke ringer til tings.

Lagretten "benker seg" innenfor vebåndene i en halvsirkel vendt mot øst, mot soloppgangen, og mot fylkeshøvdingen som styrer Frostatinget. Fremst i halvsirkelen finnes de 7 andre fylkeshøvdingene.

Presten kommer fra kirka med Frostatingsboka undr armen og tar plass ved siden av ordstyreren. Tingfred lyses, og Frostatinget er satt i ly av kirka.

Rundt lagretten og utenfor vebåndene, står og sitter resten av tingalmuen. I regnvær ble tinget holdt inne i kirka.

Kl. 15.00   Frostatinget er hevet for dagen.

Det er klare retningslinjer for hvordan Frostatinget skal være.

Tingfarebolken i Frostatingsloven sier blant anna dette **OM GODE SEDER PÅ FROSTATINGET** -

Det er erkebiskop Øysteins råd og bod med tilslutnad frå dei kunnigaste menn, at mennene skal ganga fastande til tings, søkja ting når sola er i aust og vera på tinget til nons. Og den presten som rår for lovboka (2), han skal ringja med storklokka når han vil ganga til tings med boka, og den klokka skal ikkje ringja til anna medan tinget stend på. Men om nokon slår seg på mat eller drykk og røktar det meir enn tinget, han får ikkje fremja rettsleg krav på noko søksmål det året, kva sak han så har å føra på Frostatinget. Øl skal ikkje førast til tings, korkje for sal eller på anna vis. Men om det vert teke med, då skal det kverrsetjast og tingmennene ha det.

Frostatinget møttes hvert år på Bottolfsmesseaften, den 16. juni fra cirka år 940 til etter reformasjonstida. Dette var et bra tidspunkt etter våronna og før høyonna.

Her bygde de landet med lov, og her ser vi de første spirer av det som vi i dag kaller demokrati.

Frostatinget ble flytta til Trondheim like før år 1600. I dag føres lovtradisjonen videre i Frostating Lagmannsrett som fremdeles har sete i Trondheim.

Minnebautaen på Tinghaugen ble reist av bygdefolk i 1914, og de 12 fylkessteinene kom opp i 1930.

FROSTATINGSLOVEN

De eldste norske lovene vi kjenner til er de såkalte landskapslovene. Frostatingsloven var den loven som gjaldt for Frostatingets landskapsområde og er en av de gamle middelalderlovene i Norge og inneholder eldgamle norske rettsregler. De ble samla og skrevet ned på 1000-1200-tallet.

Frostatingsloven slik vi kjenner den i dag fikk denne oppdelinga under Kong Håkon Håkonsson i 1260. Det har nok eksistert ei eldre lovbok som omtales under navnet Grågåss. Sannsynligvis har den fått det navnet fordi den så gammel ut.

Etter tradisjonen ble både lovboka og Frostatingsseglet oppbevart i Logtun kirke.

Det mest kjente sitatet fra Frostatingsloven er :

"At lögum skal land vårt byggja, en eigi at uløgom øydast.

Med lov skal landet vårt byggjast, og ikkje med ulov øydast"

Frostatingsloven er den eneste av de gamle norske middelalderlovene der akkurat denne formuleringa er brukt.

Den første delen av sitatet kan føres tilbake helt til Romerretten der det etter romeren Sextus Pomponius fra rundt 150 år e. Kr heter at - samfunnet skal bygges etter lover.

To fragmenter fra Frostatingsloven ble tatt inn i Norsk Dokumentarv i 2014. Fragmentene inneholder partier av den fjerde bolken i den verdslige delen av Eldre Frostatingslov – mannhelgebolkens kapitler 1- 5. Disse kapitlene omhandler drap, nidingsdrap og mord. Innledningsvis slås det fast at enhver landsmann skal være fredhellig innenlands og utenlands. Så følger bestemmelsene om at den som dreper en fredløs person skal lyse drapet på seg samme dag, samt at det er nidingsdrap å drepe en person som har rettsbeskyttelse eller som har fått grid.

Frostatingsloven og de tre andre landskapslovene ble erstattet av kong Magnus 6. Lagabøtes landslov i 1274. Den nye loven, som gjaldt for hele Norgesriket, ble først vedtatt, eller lovtatt, på Frostatinget.

Frostatingsloven ble oversatt til dagens norsk i 1994 av Jan Ragnar Hageland og Jørn Sandnes.

FROSTATINGSSEGLET

Frostatingets segl fra cirka 1276 (sigillym commvnitatis de Frostothing) har en størrelse på 70 mm og er bevart i et voksavtrykk fra 1453, og et papirtrykk fra 1610 i et brev som omhandler kongevalg og kongehylling.

Bildet forestiller at kong Magnus 6. Lagabøte gir lovboka til lagmannen på Frostatinget i 1274.

Sammen med kongen sitter folkets representanter – lagtingets domsutvalg som er lagretten. Nederst vises Trøndelagens landskap og befolkning, jegerne. Seglbildet viser et samspill mellom den kongelige overherre og lagtingskommunen. Kongen på tronen er det helt sentrale der han sitter med kronen på hodet, septeret i hånda og lovboka under føttene.

Frostatingsseglet gir et bilde på det historiske øyeblikket på Frostatinget da den nye Landslov trer i kraft når den overrekkes til kongen av lagmannen på Frostatinget.

Samtidig kan det også sammenlignes med et overført kirkelig bildetema der Kristus gir loven til disiplene sine – Traditio Legis.

Lignende bilder av kongen som prosederer i en høyesterett eller i et parlament, forekommer også forekomme i nordvest Europa – både i middelalderen og seinere.

Liljesepteret som kongen holder i hånda, er i nyere tid valgt som Frosta kommunes kommunevåpen.

LOGTUN KIRKE

Allerede i erkebiskop Eystein Erlendssons tid vet en med sikkerhet at det var en kirke på Logtun. Han var erkebiskop i perioden 1161 – 1188. Kildene forteller derimot ikke noe om hvordan denne kirka ble til eller hvordan den så ut. Selve navnet Logtun, med den gamle skrivemåten Lagatun, knytter kirka til Frostatinget og til selve tingplassen, eller lovplassen. Sannsynligvis ble både Frostatingets segl og lovboka oppbevart i ei trekiste i Logtun kirke.

Noen av lovparagrafene i Frostatingsloven knytter kirka på Logtun direkte til Frostatinget, og kirka er i dag det eneste fysiske minnet om det opprinnelige Frostatinget.

Det strides noe om alderen på den nåværende kirka. Det er tidligere antatt at kirka stammer fra rundt år 1250. Ut fra nyere undersøkelser særlig av arkitekturen i kirka mener ei i dag at kirka er fra siste halvdel av 1400-tallet. Det pekes særlig på at både skipet og koret nærmest er kvadratiske, og det var en mer typisk byggemåte for denne perioden. Dessuten ble det i koret funnet en relikviekrugke med erkebiskop Gautes segl, og han var erkebiskop i perioden 1475-1510.

Byggemåten for Logtun kirke har vært den vanlige for kirkebygg fra denne tida: dobbeltmur med fylling av kalk og sand. Hjørnene har vært av marmorkvadere, og det er rimelig å anta at også vindusåpningene har hatt innfatning enten av marmor eller kleberstein.

Det er totalt fire innganger, og hovedinngangen mot vest framtrer både som den fineste og den største. Mens vindusåpningene viser en romansk byggestil, er hovedinngangen en utpreget gotisk portal.

Kirka hadde en periode flere tilbygg: sakristi, vindfang og våpenhus. Alle disse var av tre og ble sannsynligvis bygd etter reformasjonen i 1537. Tårnet var også bygd av tre.

I 1994 ble det bygd nytt våpenhus i samme stil som det gamle, men det nye våpenhuset er en god del mindre. I våpenhuset har Frosta historielag laget en billedutstilling over alle kongebesøkene som har vært på området rundt Tinghaugen og Logtun kirke opp gjennom historien.

Ingen vet med sikkerhet hvordan kirken så ut innvendig fra starten av, men en må anta at den har hatt krusifiks og et eller flere helgenbilder. Etter reformasjonen ble alt katolsk, fra den gamle tida, rensket bort og fjernet. Enkelte av byggesteinene i kirka er flytta hit ved reparasjoner av andre monumentalbygg og gjenbrukt i Logtun, for eksempel fra Nidarosdomen.

I slutten av 1640-åra gjennomgikk interiøret en omfattende reparasjon-, og forandringsprosess. Vinduene ble utvidet for å skaffe mer lys inn i kirkerommet. Veggene ble pusset, det ble lagt nytt golv og satt inn nye benker.

To av Trøndelags dyktigste kunstnere ble betrodd arbeidet med å lage altertavle og prekestol. Johan Bildthugger utførte snekker-, og treskjæringsarbeidet, og Johan Hansen Kontrafeier gjorde malingsarbeidet.

Prekestolen har felter med skulpturer av de fire evangelistene med deres symboler. Både prekestolen og den sekskantete baldakinen er utsmykket med engler og englehoder.

Innskriften på prekestolen lyder slik :

*" Salig ere de som hører uds or oc
beüare det ".*

Altertavla i bruskbarokk ble skåret ut av Johan Bildhugger i 1652 og malt i 1655 av Johan Contrafeier.

Tema på altertavla er Maria Bebudelse der engelen Gabriel oppsøker Maria og forteller at hun bærer barnet som er unnfanget ved den Hellige Ånd – Jesus. Dette er et svært sjeldent motiv på ei altertavle. Noen hevder faktisk at det bare finnes her i Logtun.

I bunnen av dåpsfatet er det en framstilling av Marias bebudelse og en nesten utvisket innskrift med sengotiske bokstaver (minuskler).

Rundt 1700 regner en med at det ble bygd nytt tårn til Logtun kirke.

Logtun kirke med takrytter og flere tilbygg. Denne modellen står i dagens kirke.

Logtun kirke ble etter hvert for liten for vanlig bruk. Den har rundt 300 sitteplasser og rommet dermed bare rundt 1/10 av bygdas befolkning. Etter noe diskusjon, ble det i 1860-åra bygd ny kirke ved Presthus, og den Frosta Kirke ble innvidd i 1866. Departementet godkjente derfor i 1867 å legge ned både Logtun kirke og de to kirkegårdene som hørte til kirka. I 1868 gjorde kommunestyret et enstemmig vedtak om at tårnet og annet treverk skulle rives ned.

Logtun kirke fikk etter hvert sterkt preg av å være en kirkeruin som ikke var i bruk. Rundt 1900 begynte bygdefolket å snakke om at noe burde gjøres for å bevare murene fra fullstendig forfall og tilintetgjørelse. Kommunestyret vedtok i 1903 å forære murene til Fortidsminneforeningen – mot at "de holdt murene ved like", og denne foreningen står for øvrig også i dag som eier av selve kirkebygget. Frosta fortidsminnelag har tatt over det daglige ansvaret for Logtun kirke.

Frosta og Logtun kirkeruin rundt år 1900.

I 64 år sto de gamle murene som en "historisk ruin". Tidlig i 1920-åra tok tanken om å gjenreise kirka form, og i 1929 ble det oppnevnt ei nemnd som fikk i hovedoppgave å arbeide med gjenreisning av Logtun kirke. I forbindelse med avdukinga av de 12 fylkessteinen på Tinghaugen i 1930, ble det holdt gudstjeneste innenfor de gamle kirkemurene, og her var blant anna både Kong Haakon og kronprins Olav tilstede sammen med mange andre gjester.

Det ble lagt tak på kirka i 1932, golvet kom på plass i 1935, og allerede året etter ble benkene montert inn i kirka igjen. Logtun kirke hadde vært ruin i mange år, men gjenreisninga gikk etter forholdene fort framover når arbeidet først kom i gang.

I 1943 kom den originale altertavla og prekestolen tilbake til Logtun kirke. Begge hadde vært oppbevart i Vitenskapsselskapets Museum i Trondheim etter at kirka ble lagt ned. Begge deler er for øvrig fremdeles museets eiendom.

Under 2. verdenskrig ble store deler av Statsarkivet i Trondheim oppbevart i Logtun kirke. Det ble nok antatt som et tryggere oppbevaringssted enn inne i byen.

Alteret ble gjenoppbygd i 1947, og alterringen ble også satt opp da. I 1949 kom loftet på plass, og i 1950 stod endelig kirka fram som ferdig restaurert. Olsokdagen i 1950 var det igjen gudstjeneste i den nyrenoverte og særegne Logtun kirke.

Dette skjedde etter er lang, krevende og arbeidssom prosess med uttallige arbeidstimer på frivillig basis og mange både større og mindre pengegaver.

Kirka har en særegen og god akustikk og brukes en del til konserter. I mange år har det vært ønskelig å bruke kirkerommet enda mer aktivt som konsertlokale, og orgel i kirka var lenge et sterkt ønske fra ildsjelene rundt Logtun. Etter mange års arbeid og en lang prosess med å få orgel til Logtun kirke, ble det nye orgelet endelig bygd opp, satt inn og ble overtatt 23. juli 2011.

Orgelet sto tidligere i Sengskroken kirke i Karlsøy kommune i Troms og er istandsatt, tilpasset og ombygd for Logtun av orgelbygger Henrik Brinck Hansen i hans orgelbyggeri på Fluberg i Oppland.

Frosta Fortidsminnelag har ansvar for den daglige drifta av kirka. Fortidsminnelaget investerte i piano til Logtun i 2017, og det gjorde kirka enda bedre tilrettelagt for ulike konserter.

Logtun kirke fungerer i dag både som et rikt kulturminne og kirke og brukes i dag hovedsakelig til konserter, dåps-, og bryllupsseremonier og noen gudstjenester i den varmeste halvdelen av året. Mange pilegrimer besøker Logtun på sin vandring til Trondheim og Nidarosdomen.

Kanskje området rundt Logtun kirke så slik ut en gang for mange år siden ?????

Bildet en tegning fra Henrik Mathiesen: Trondhjem i borgerkrigene, utgitt 1902. Tekst under bildet :

" Frostathing, som det kan tænkes at ha seet ut i middelalderen. I midten thinghaugen, paa hvilken en af "Logtu"-gaarde ligger. Tilhøre Lagatun kirke, hvis mure enda staar. Ved dens vestende sees klokkestøpulen. I baggrunden Strindlandet".

Våren 2018 satte Frosta Historielag opp et minnesmerke ved Tinghaugen etter den gamle kirkegården for Logtun kirke. Kirkegården lå noen hundre meter nordvest for kirka, og her ble rundt 1250 mennesker begravet fra 1833 og framover mot århundreskiftet. Gravene er nå slettet og jorda ført tilbake til landbruksformål.

Bildet viser området rundt 1960. Kirkegården var omkranset av 6 store platanlønnetrær.

Informasjonsbrosjyren er utgitt av Frosta kommune og utarbeidet av Torgunn Østbø.

Mer info – www.visitfrosta.no.

KIRKEGÅRDEN VED LOGTUN KIRKE

Bjørn Olav Juberg

*Det eneste treet som står der kirkegården lå.
Fotograf og fotoeier: Tove Risto Nilssen*

På grunn av stor befolkningsvekst på Frosta i første halvdel av 1800-tallet, var kirkegården rundt selve Logtun kirke – eller Frostens Hovedkirke som den da het - i ferd med å fylles opp. Spørsmålet om hvordan dette måtte løses ble nok drøftet innen menigheten, og en må gå ut fra at flere alternativer for plassering ble drøftet.

24.april 1833 sender sokneprest Falk Andreas Widerøe på vegne av menigheten søknad til Trondhjems Stiftsdirection om å opprette en ny kirkegård på grunn som lå under gården Logtun.

Sokneprest Falk Andreas Widerøe – f. 29.04.1783 i Trondheim – ble 11.august 1826 utnevnt til sokneprest i Frosta og Åsen prestegjeld; fra 11.08.1828 prost i Innherred Prosti. Han fikk avskjed i nåde som prost 06.02.1834, men fortsatte som sokneprest til 1836. 21.09. 1836 ble han utnevnt til sokneprest i Stjørdal, der han døde 22.05.1847.

Stiftsdireksjonen og biskopen handlet raskt og sendte søknaden videre til Departementet. Heller ikke i Christiania halte de ut tiden før saken ble behandlet.

Svarbrevet fra Den Kongelige Norske Regjerings Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet er datert 27.juli og underskrevet statsråd Christian Adolph Diriks og ekspedisjons-sjef Horatus Bonnevie. Bonnevie ble for øvrig borgermester i Trondheim i 1840.

Under 22.de dennes Maaned for det naadigst Befalings fra
Højeste Landstyre ved følgende:

«at en Assistance Kikkkegaard for Frostens
Hovedsogn i Frostens
Præstegjeld i Indherreds Provsti,
Thronhjems Stift, anlægges paa
et Jordstykke, stort 7500 Alen,
beliggende paa Gaarden
Loktues Grund, 400 Alen øster for
Frostens Hovedkirke, under hvis
Bearbejdelse til Gravlund der
saavidt muligt bliver at tage
hensyn til den Tegning, som af
Departementet for Kirke- og
Undervisning-væsenet er
foransraltet til Veiledning ved
Gravlundes Anlæg paa Landet»

Christiania den 27. Juli 1833.

Diriks

Indstillet for den 27. Juli 1833.
F. Widerøe

Bonnevie

Under 22. denne Maaned har det
naadigst behaget hans Majestæt
Kongen at resolve:

«at en Assistance Kikkkegaard for
Hovedsognet i Frostens
Præstegjeld i Indherreds Provsti,
Thronhjems Stift, anlægges paa
et Jordstykke, stort 7500 (kvadrat)
Alen, beliggende paa Gaarden
Loktues Grund, 400 Alen øster for
Frostens Hovedkirke, under hvis
Bearbejdelse til Gravlund der
saavidt muligt bliver at tage
hensyn til den Tegning, som af
Departementet for Kirke- og
Undervisning-væsenet er
foransraltet til Veiledning ved
Gravlundes Anlæg paa Landet»,

Hvilket herved tjenestligst
meddeles til Efterretning, og
videre Bekjendtgjørelse, i det man
hoslagt lader til Afbenyttelse eet
Exemplar af bemeldte Tegning.

Christiania, den 27. Juli 1833.

Diriks

Mellom underskriftene til Diriks og Bonnevie har sokneprest F.Widerøe tilføyd:

Hvilket herved (en forkortelse ?), hvorhos Tegninger medfølger ?

FWiderøe

7500 kvadratalen tilsvarte fra 1816 ca. 3 mål.

Dette brevet videresender Stiftsdireksjonen 5.august, og sokneprest Widerøe førte
18.august 1833 svaret inn i sin Ministerialbok – prestens oversikt over alle sine kirkelige
gjøremål.

Allerede 25. august 1833 ble en egen komite bestående av prost Falk Andreas Widerøe, lensmann Ole Grilstad, proprietær og kirkeeier Isak Georg Coldevin og gårdbruker Ole Lille-Lein oppnevnt med mandat å ordne kirkegårdsanlegget.

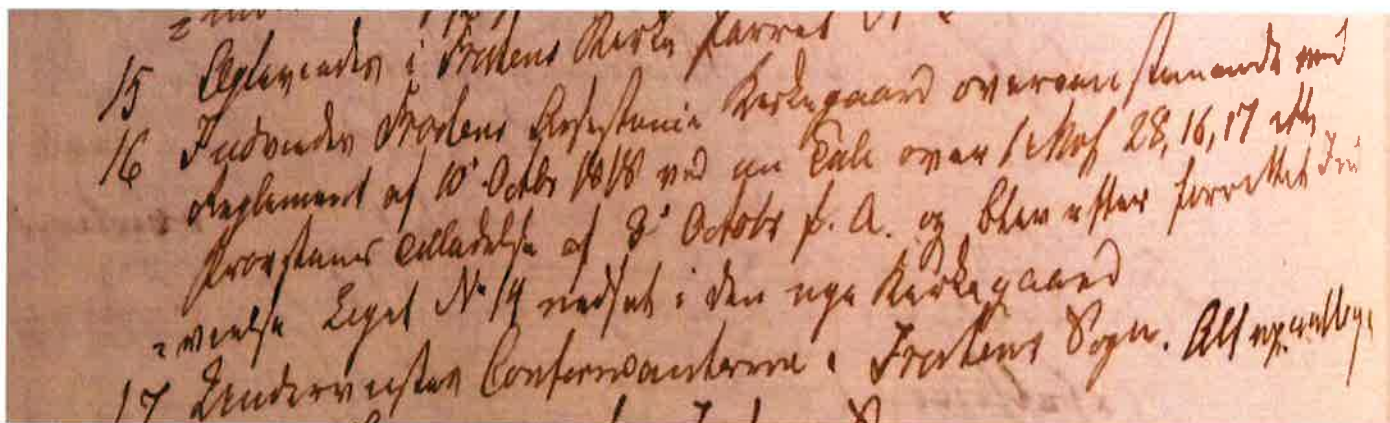
Komiteen arbeidet raskt, for allerede 29. august ble det inngått og underskrevet avtale mellom eieren av gården Logtun ytre – Jonas Gundersen Løktum, og kirkeeieren – Isak Georg Coldevin, om leie av areal til bruk som kirkegård.

I avtalen er størrelsen på arealet oppgitt til «omtrent to mæling», og årlig leiesum var satt til 1 ort og 12 skilling som skulle betales ved årets utgang.

(Etter at kroner og øre ble innført i 1875 tilsvarte 1 ort rundt 80 øre; 1 skilling 3 øre. D.v.s. årlig leie på kr 1,16. Etter dagens verdi (2018) tilsvarer dette ei årlig leie på rundt kr 90,-.)

Komiteen foretok oppmåling av den nye kirkegården, bestemte grøfting og beplantning, samt bestemte hvordan innhegningen – steinmuren rundt kirkegården - skulle se ut. Her ble rundt 30 bønder utfordret til å skaffe stein og bygge muren – «kirkeplanken».

Kirkegården ble innviet av prost Widerøe 16. juni 1835.

Kopi fra Ministerialboka for juni 1835 finner en for 16. juni:

«Innviede Frostens Assistance Kirkegaard overenstemmende med reglement af 10. Oktbr 1818 med en Tale over 1 Mos 28, 16, 17 etter provstens tilladelse av 2. October f.a. og blev etter forrettet Indvielse Liget No 14 nedsatt i den nye Kirkegaard.»

Det skriftstedet som ble lest ved innvielsen – 1 Mos 28, 16-17 i moderne språkbruk:

¹⁶ Da våknet Jakob av søvnen og sa: «Sannelig, Herren er på dette stedet, og jeg visste det ikke!» ¹⁷ Han ble redd og sa: «Hvor skremmende dette stedet er! Dette må være Guds hus, her er himmelens port.»

Hentet fra Bibelen på nett - 2011.

Umiddelbart etter innvielsen foregikk den første begravelsen på den nye kirkegården.

Husmann Jon Sørensen Rekkeboesve (f 1756) var den 14. personen som ble begravd dette året, men altså den første som ble begravd på den nye kirkegården. Husmann Jon «døde av alderdom.»

Da Frosta kirke med kirkegård ble innviet 24.oktober 1866, ble kirkegården ved Logtun etter hvert tatt ut av bruk.

Frosta Herredsstyre sendte 27.juli 1867 søknad til Kirkedepartementet om tillatelse til å legge ned Logtun kirke og de to kirkegårdene som fulgte med.

Kirkedepartementet sa i brev til Stiftsdireksjonen i Trondheim 14.desember samme år ja til søknaden.

Selv om kirkegården var nedlagt, mener en at de siste begravelsene på Logtun kirkegård foregikk rundt århundreskiftet.

Ettersom kirkegården ikke lenger var i bruk, ble etter hvert gravene jevnet med jorda, graset fikk vokse fritt, og det ble mindre og mindre som fortalte at her hadde det vært kirkegård der rundt 1250 mennesker var begravd!

Et foto i fugleperspektiv fra rundt 1955 viser hvordan området da så ut.

De sju trærne en ser på bildet er Platanlønn.

Foto: Norkart

Eier: Frosta Historielag

Steinmuren rundt den gamle kirkegården ble kjørt bort i 1962, og trær og kvister måtte sages ned slik at de ikke kunne skade folk som var i nærheten.

26.februar 1964 sendte eieren av Logtun ytre, Marie Flægstad, brev til Frosta kommune der hun bl.a. skriver at området «*er nå i en sørgelig forfatning.*» Hun ba videre «*at man på en eller annen måte må få orden på forholdet. Enten må gården få anledning til å ta arealet i bruk igjen, eller også må kommunen sørge for at kirkegården blir satt i stand.*»

I samme brevet opplyses det at arealet det er snakk om er på ca. fire mål.

I møte 18.januar 1966 vedtok Frosta kommunestyre «*ikke å søke den gamle kirkegården bevart som minnesmerke*»; arealet kunne dermed gå tilbake til Logtun ytre.

12.oktober 1972 slettes den gamle avtalen fra 1833 hos Sorenskriveren i Stjør- og Verdal, og arealet rettslig tilbake til Logtun ytre..

Det tok noe tid og mye arbeid før området var tilbakeført til jordbruksformål. Blant anna ble området drenert på nytt, samt flere trær og store mengder trerøtter fjernet.

Bildet viser da den siste stubben på kirkegården ble fjernet i 1988.

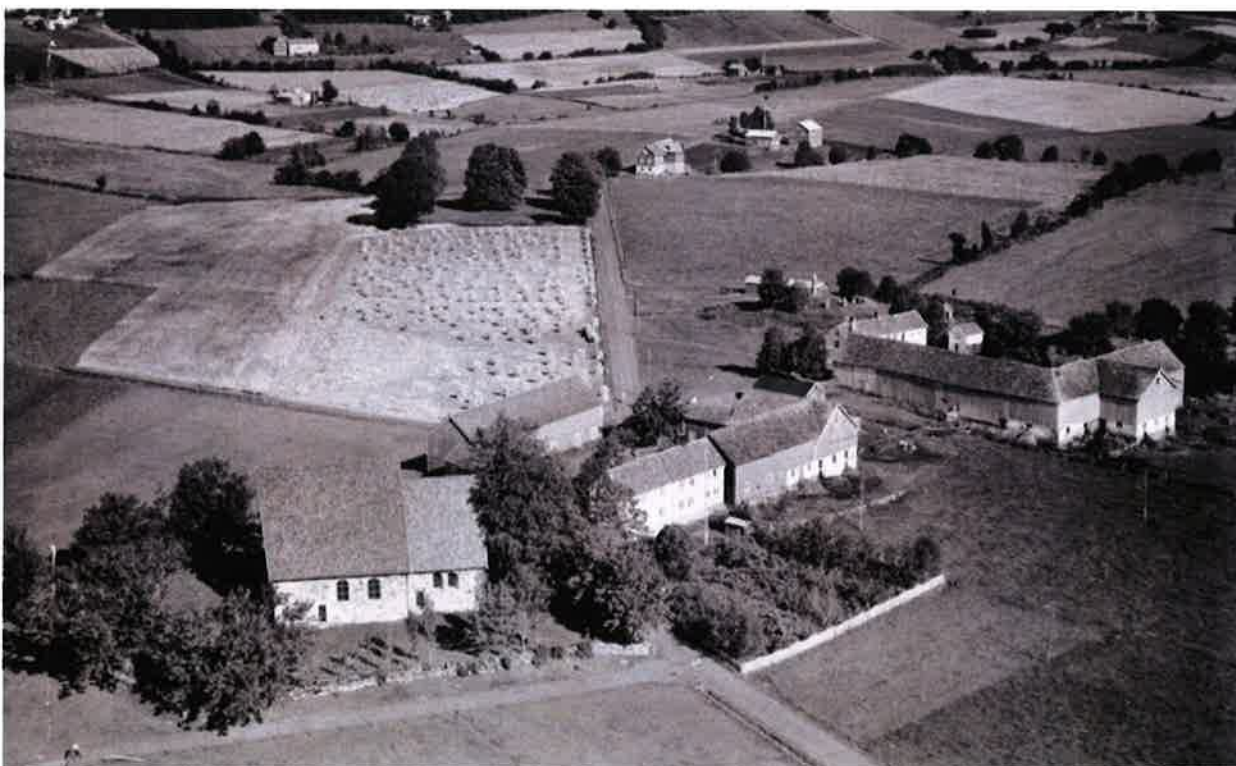
Jon Viken utførte arbeidet, mens eieren av Logtun ytre, Lars Eilif Flægstad, fotograferte. Fotoeier: Lars Eilif Flægstad

Bildet nedenfor viser den nedlagte kirkegården med de store Platanlønntreerne i bakgrunnen. I forgrunnen troner Logtun kirke. Gården nærmest kirka er Logtun ytre. Frostatingshaugen med de 13 steinene vises like til venstre for gården til høyre på bildet - Logtun østre.

Alle husa i Logtun østre på dette bildet er nå borte. På området står i dag bygninger som tilhører Frosta Bygdemuseum.

Bildet er tatt rundt 1960. Foto: Widerøe. Eier: Frosta Historielag

13.august 1989 ble en minnebauta reist av Frosta Historielag under ledelse av Ole Audun Risan avduket.

Minnebautaen besto av en stor trestokk påmontert ei plate med teksten:

Til minne om Logtun Kirkegård 1835-1867

Selv om stokken årlig ble innsatt med olje, tok råten overhånd i en slik grad at styret i Historielaget i 2016 bestemte å ta ned stokken før den falt ned. Plata og korset som var på minnesmerket ble skrudd av og lagret, mens Lars Eilif Flægstad kjørte bort trestokken.

Foto og eier av bildene på denne sida er

Frosta Historielag

Samtidig startet Historielaget arbeidet for å få et nytt minnesmerke over den gamle kirkegården.

Dette blir ferdigstilt og satt på plass 12.juni 2018!

Bilde fra rundt 1900. I forgrunnen til høyre den gamle kirkegården; i bakgrunnen ruinene av Logtun kirke, og til venstre ser vi gjerdet som den gangen gikk over haugen som seinere er blitt til Frostatingshaugen. Foto: Henrik Mathisen/NTNU UB

Kilder:

- Frostaboka «Frosta i gammel og ny tid»
- Frostaboka bind 3
- Kopi av kontrakt fra 1833
- Kopi av skjøter angående arealet
- Kirkebøker for Frosta prestegjeld - Digitalarkivet
- Lars Eilif Flægstad
- Finn Karlsen
- Roar Lindgaard
- Historielagets arkivmateriale

Bilder:

Her står fotograf og eier ved bildene

Våren 2018

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Bygdemuseet

Bygningene til venstre stammer fra Mo prestegård der den ble omtalt som «Borgstua» og ble brukt som forpakterbolig. Reist rundt 1750, og ble revet da ny forpakterbolig ble satt opp i 1947. Det gamle huset ble gjenreist på Lein og brukt som bygdemuseum. Ble i 2006 flyttet til området ved Logtun og Frostatingshaugen og brukes av bygdemuseet til utstilling av gjenstander. Første etasjen av det midtre bygget – «Tausloftet» - rommer utstilling om Frostatinget, mens andre etasje viser bruksutstyr fra Frosta.

Turistinformasjon har de siste åra hatt tilhold i første etasje i bygget til venstre i sommermånedene. Dette bygget har fått navnet «Drengstua».

Bygget rett fram – Mastu - hørte opprinnelig til Logtun østre og var plassert nærmere Tinghaugen. Bygget ble flyttet og snudd 90 grader. Gjennom åra har huset hatt mange ulike funksjoner, blant anna postkontor i mange år. Inneholder utstillingslokaler for bygdemuseet.

Området overtatt av Frosta kommune i 2000.

Bilde av «Borgstua» mens den sto ved Lein.

Januar 2019 – Bjørn Olav Juberg

2013

---- **Museumsbygningene** har fått navnet Mastu, Tausloftet og Drengstuggu (Info-huset)

--- **Aktivitetsdag. Utstilling av gårdsmalerier.** Bygdefolket kom med malerier til ei utstilling. Alle 34 maleriene ble fotografert av Frostingen, og senere vist i bladet utover året. Samme dag var det utstilt 8 båter. Disse ble det orientert om av Amund Nilssen og Dagfinn Sørheim. Geitbåt (Logtu, laget av Alf Hansen), Oselves (Aspmodal, laget av Karl Lillegjerdet), Ranværing (Pettersen), Åfjordbåt, Nordlandsbåt, jolle (Arnt Stavseth) *Flere opplysninger kan Dagfinn Sørheim gi.*

--- **Registrering av gamle hus på Frosta.** Et prosjekt via NTFK-13. ca. 15 objekter var innmeldt, og 8 av disse ble tidfestet. Det eldste var fra ca 1590-tallet. Repr. Fra FRB deltok.

2014

--- **Temautstilling «Frosta før i tida»** ble montert opp i 2. etasje på Tausloftet. Permanent utstilling konsentrert om «Korn», «Fiske», «Skomaker», «Jordbruk», «Melk og smør», «Lin». Besøkes hver vår av 1. og 3. klassetrinn gjennom et opplegg med Den Kulturelle skolesekken. Ellers åpen i turistsesongen.

--- **Grunnlovjubileum 2014.** Stortingsmenn/utsendinger med tilknytning til Frosta. Utstilling av bilder, dokumenter, gjenstander i Mastu på Museet. Anders Butolfson Gotås, Andreas Petersen Galtvik, Lars Myraune, Anna Cesilia Brustad, Birger Hernes, Kirsten Reitan.

--- **Kulturminnedagene. Lokalbåten Lagatun 100 år.** Foredrag av Amund Nilssen om Lagatun og lokalbåttrafikken i Trondheimsfjorden. Utstilling av skipsklokka, bilder og dokumenter.

2015

--- **Temakveld LIN.** Den ble arrangert i samarbeid med husflidslaget og historielaget på Folkheim. Lysbildeforedrag v Agnes Stokke, Levanger, Video «From Flax to Linnen», utstilling av lin-utstyr og mange lin-produkter som deltakerne hadde med til lin-kvelden.

--- **70/75 år Andre verdenskrig. Markering 8. mai.** Frosta skole/ historielaget / bygdemuseet samarbeidet om gjenstandsutstilling, elevprodukter og en bildeserie av 39 soldater som deltok i krigshandlinger i 1940 ved Narvik og Bjørnfjell.

--- **Vandredag på Neset.** Krigsminner. Arr: Historielaget og bygdemuseet.

--- **Temakveld «LYS og LYKTER»** på Vårres cafe». Utstilling av gamle lykter fra museet og noen som deltakerne hadde med. Lysbildeforedrag ved Arnt Stavseth.

--- **Kulturminnedagene.** «Vertskap, bilder og gjenstander». Samarbeid med Husflidslaget og Historielaget. Bildeutstilling av kokker og kjellermestre(hist) og terriner og serveringsforklær som bygdefolk var oppfordret til å vise fram på utstilling. Tausloftet første etasje var fylt til trengsel av vakre ting.

2016

--- **«Fra grev til Grimme»** Utstilling i samarbeid med kommunen. Oppslag med tekst og bilder. Gjenstander for potetproduksjon utstilt som en tidslinje. Stor velvilje fra lokalbefolkningen for utlån/gaver. Utstillingen er dokumentert i et Powerpoint-hefte. Tillegg til heftet: fotografering av gammelt potetutstyr hos Martin Rygg.

(Heftet overlevert til Arbeidsgruppe om potetens historie: Dagfinn/ Ola?)

--- **Kulturminnedagene. «Livets første festdrakt – DÅPSKJOLEN».** Lysbildeforedrag ved Arnt Stavseth. Utstilling av dåpskjole i Tausloftet. Museet eier to dåpsposen fra 1700-1800-tallet, som har tilhørt Richter-familien og Wessel-familien. I alt kunne vi vise fram 39 vakre dåpskjoler. Mange var over 100 år og den nyeste var laget i 2015. Utstillingen er dokumentert i et Powerpoint-hefte (som for øvrig alle utlånerne fikk et eksemplar av).

2017

--- **Åpen dag på museet. Gamle leker.** Samarbeid med Frosta Kommune. Vi lekte paradisk, hoppetau, potetløp, kaste på div. blinker, stylder, sekkeløp, flaskebowling, vippe stikke, hesteskokasting og hengedisser.

--- Plan om utstilling av gamle oldtidsfunn fra Frosta. Søknad sendt Vitenskapsmuseet NTNU om lån. Museet stilte så strenge krav for utlån, at Frosta bygdemuseum ikke kunne gjennomføre planen. (mange gjenstander på UNIMUS fotoportal).

--- **Kulturminnedagene** ble tur til Nordenget Gårdsmuseum i Markabygda, Levanger.

2018

--- **Gamle fiskeredskaper.** Dagfinn Sørheim låner gamle ål-ruser og flyndregarn fra museets lager, for å orientere skoleklasser i forbindelse med opplegget «Velkommen av havet».

2019

--- **Landslovsutstillinga Miserabiles Personae – de svake i samfunnet»** vises i potetlageret på Logtun ytre. I den forbindelse lages det en sommerutstilling sammen med kommunen om Logtun kirke i museets lokaler. Her blir museets gjenstander med tilknytning til kirka vist fram sammen med bilder og tekster. Fortidsminneforeningern er 175 år og deltar også med effekter i utstillinga.

--- **Gamle lykter og lyskilder**

--- **Gamle gjenstander fra helsesektoren** gave fra helsestasjonen og stilt ut i

--- **Åpen dag på museet** sammen med kommunen under Frostada'n 2019, mye folk, konkurranser, natursti og kaffesalg

2020

--- **Frostinger i krigstjeneste i Narvik og Bjørnefjell** - markering av 75-årsdagen for frigjøringa

--- **Sponkorger** – ulike korger og korgmakere ble presenter og ble avisinnlegg og artikkel

2013

---- **Museumsbygningene** har fått navnet Mastu, Tausloftet og Drengstuggu (Info-huset)

--- **Aktivitetsdag. Utstilling av gårdsmalerier.** Bygdefolket kom med malerier til ei utstilling. Alle 34 maleriene ble fotografert av Frostingen, og senere vist i bladet utover året. Samme dag var det utstilt 8 båter. Disse ble det orientert om av Amund Nilssen og Dagfinn Sørheim. Geitbåt (Logtu, laget av Alf Hansen), Osolver (Aspmodal, laget av Karl Lillegjerdet), Ranværing (Pettersen), Åfjordbåt, Nordlandsbåt, jolle (Arnt Stavseth) *Flere opplysninger kan Dagfinn Sørheim gi.*

--- **Registrering av gamle hus på Frosta.** Et prosjekt via NTFK-13. ca. 15 objekter var innmeldt, og 8 av disse ble tidfestet. Det eldste var fra ca 1590-tallet. Repr. Fra FRB deltok.

2014

--- **Temautstilling «Frosta før i tida»** ble montert opp i 2. etasje på Tausloftet. Permanent utstilling konsentrert om «Korn», «Fiske», «Skomaker», «Jordbruk», «Melk og smør», «Lin». Besøkes hver vår av 1. og 3. klassetrinn gjennom et opplegg med Den Kulturelle skolesekken. Ellers åpen i turistsesongen.

--- **Grunnlovjubiläum 2014.** Stortingsmenn/utsendinger med tilknytning til Frosta. Utstilling av bilder, dokumenter, gjenstander i Mastu på Museet. Anders Butolfsen Gotås, Andreas Petersen Galtvik, Lars Myraune, Anna Cesilia Brustad, Birger Hernes, Kirsten Reitan.

--- **Kulturminnedagene. Lokalbåten Lagatun 100 år.** Foredrag av Amund Nilssen om Lagatun og lokalbåttrafikken i Trondheimsfjorden. Utstilling av skipsklokka, bilder og dokumenter.

2015

--- **Temakveld LIN.** Den ble arrangert i samarbeid med husflidslaget og historielaget på Folkheim. Lysbildeforedrag v Agnes Stokke, Levanger, Video «From Flax to Linnen», utstilling av lin-utstyr og mange lin-produkter som deltakerne hadde med til lin-kvelden.

--- **70/75 år Andre verdenskrig. Markering 8. mai.** Frosta skole/ historielaget / bygdemuseet samarbeidet om gjenstandsutstilling, elevprodukter og en bildeserie av 39 soldater som deltok i krigshandlinger i 1940 ved Narvik og Bjørnfjell.

--- **Vandredag på Neset.** Krigsminner. Arr: Historielaget og bygdemuseet.

--- **Temakveld «LYS og LYKTER» på Vårres cafe.** Utstilling av gamle lykter fra museet og noen som deltakerne hadde med. Lysbildeforedrag ved Arnt Stavseth.

--- **Kulturminnedagene.** «Vertskap, bilder og gjenstander». Samarbeid med Husflidslaget og Historielaget. Bildeutstilling av kokker og kjellermestre(hist) og terriner og serveringsforklær som bygdefolk var oppfordret til å vise fram på utstilling. Tausloftet første etasje var fylt til trengsel av vakre ting.

2016

--- «**Fra grev til Grimme**» Utstilling i samarbeid med kommunen. Oppslag med tekst og bilder. Gjenstander for potetproduksjon utstilt som en tidslinje. Stor velvilje fra lokalbefolkningen for utlån/gaver. Utstillingen er dokumentert i et Powerpoint-hefte. Tillegg til heftet: fotografering av gammelt potetutstyr hos Martin Rygg. Heftet overlevert til Arbeidsgruppe om potetens historie: Dagfinn/ Ola

Fra grev til grimme

--- **Kulturminnedagene. «Livets første festdrakt – DÅPSKJOLEN».** Lysbildeforedrag ved Arnt Stavseth. Utstilling av dåpskjole i Tausloftet. Museet eier to dåpsposen fra 1700-1800-tallet, som har tilhørt Richter-familien og Wessel-familien. I alt kunne vi vise fram 39 vakre dåpskjoler. Mange var over 100 år og den nyeste var laget i 2015. Utstillingen er dokumentert i et Powerpoint-hefte (som for øvrig alle utlånerne fikk et eksemplar av).

2017

--- **Åpen dag på museet. Gamle leker.** Samarbeid med Frosta Kommune. Vi lekte paradiset, hoppetau, potetløp, kaste på div. blinker, stylder, sekkeløp, flaskebowling, vippe stikke, hesteskokasting og hengedisser.

--- Plan om utstilling av gamle oldtidsfunn fra Frosta. Søknad sendt Vitenskapsmuseet NTNU om lån. Museet stilte så strenge krav for utlån, at Frosta bygdemuseum ikke kunne gjennomføre planen. (mange gjenstander på UNIMUS fotoportal).

--- **Kulturminnedagene** ble tur til Nordenget Gårdsmuseum i Markabygda, Levanger.

2018

--- **Gamle fiskeredskaper.** Dagfinn Sørheim låner gamle ål-ruser og flyndregarn fra museets lager, for å orientere skoleklasser i forbindelse med opplegget «Velkommen av havet».

2019

--- **Landslovsutstillinga Miserabiles Personae – de svake i samfunnet»** vises i potetlageret på Logtun ytre. I den forbindelse lages det en sommerutstilling sammen med kommunen om Logtun kirke i museets lokaler. Her blir museets gjenstander med tilknytning til kirka vist fram sammen med bilder og tekster. Fortidsminneforeningern er 175 år og deltar også med effekter i utstillinga.

--- Gamle lys og lykter

--- Gamle gjenstander fra helsesektoren gave fra helsestasjonen og stilt ut i

--- Åpen dag på museet sammen med kommunen under Frostada'n 2019, mye folk, konkurranser, natursti og kaffesalg

2020

--- Frostinger i krigstjeneste i Narvik og Bjørnefjell - markering av 75-årsdagen for frigjøringa

--- Sponkorgger – ulike korgger og korgmakere ble presenter og ble avisinnlegg og artikkel

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Bur

i Logtun Ytre og Elverhaug

Bur eksisterte nesten i alle gårdene i bygda. Bura ble brukt som lager for mat. Hvis buret var stort – som dette i Logtun Ytre – ble det også brukt til å lagre og tørke korn. Hvis buret var mindre – nederste bildet fra Elverhaug – ble det brukt «bare» til matlagring.

Mange hadde også mastu (se nedenfor – mastu i Elverhaug). I mastu var det peis, bakerovn eller jernovn – takke - som ble brukt i forbindelse med baking, slakting og vasking av både folk og hus til jul .

EU89, UTM-sone 32v: Logtun: 584540 7049932 Elverhaug: 585764 7050146

November 2018 – Roar Lindgaard, Bjørn Olav Juberg

Mo Prestegård

Selve gården er gammel – det tyder blant anna det korte geografiske navnet Mo på. Når Mo Prestegård ble bolig for presten vet en ikke sikkert, men en må gå ut fra at presten i Logtun kirke hadde bopel her. Ellers vet en at det var prestebolig både i Presthus, Mostad og Rygg i perioder, men det er bare Mo som bærer navnet prestegård. I 1557/59 er to drenger i Prestegaarden nevnt i matrikkelen – Torbjørn og Oluf. Det er naturlig at presten ikke er nevnt all den tid at prestegården var «frigård» - d.v.s. presten slapp å betale skatt.

I 1661 kommer Prestegården for første gang med i matrikkelen.

Mo Prestegård var embetsbolig og kontorsted for soknepresten fram til 2012 da prestekontoret ble flyttet, og gården solgt.

Lesetips:

Frostaboka bind 11 side 332 –

Jubileumsskrift Frosta kirke 150 år – 1866-2016

Gn. 89, bn. 1: Mo Prestegård

EU89, UTM-sone 32v: 584206 7049763

Rodesteinen i Logstein

Dette er en rodestein og vegstolpe som de i Logstein har tatt vare på da det med vegroder vart lagt ned. På steinen er gårdsnavnet og rodenummeret innmeisla.

Rodenummeret er (R IIX) som betyr rode 8. Steinen sto et godt stykke fra gården som rodeinndelinga viser: *Rode 8 Fra høyden af mellom Lein til midt i Bakken vest for Lian Gaard.*

Lesetips: Frosta – før og no. 2015. Vegroder på Frosta

Gn. 93, bn. 1. Logstein

EU89, UTM-sone 32v: 584784 7049494

August 2018 – Peder Ohlen